

III. Nižje šole; a) kmetijske s celoletnim poukom: 41, od teh 13 nemških, 1 nemško-rusinska, 1 nemško rumunska, 1 nemško laška, 15 čeških, 6 poljskih, 1 laška, 1 srbohrvatska in 2 slovenski, to je v Grmu na Kranjskem in v Gorici na Goriškem, obe deželni; b) kmetijske z polletnim poukom: 59, od teh 20 nemških, 36 čeških, 1 nemško-češka in 2 poljski; c) za gozdarstvo: 9, od teh 7 nemških, 1 češka in 1 poljska; d) za mlekarstvo in gospodinjstvo: 13, od teh 8 nemških, 4 češke in 1 slovenska, namreč gospodinjstva šola v Ljubljani, ki jo pa vzdržuje posebno društvo; e) za vrtnarstvo, sadjarstvo, vinarstvo, lanarstvo in hmeljarstvo: 18, od teh 9 nemških, 3 nemško-češke, 2 češki, 3 poljske in 1 laška; f) za pivovarstvo in žganjarstvo: 4, od teh 1 nemška, 2 nemško-češki in 1 poljska.

Vseh šol je 165. Poglejmo, kolika je skrb države za te šole! Celih 8 vzdržuje, namreč 6 nemških in 2 poljski! Ali se ne vidi tukaj zopet tisti kmetu prijazni nemški liberalizem, ki ima državno krmilo v rokah?

Deželnih šol je 48 in med temi imamo Slovenci 2, in sicer le tam, kjer smo v večini; na Kranjskem in na Goriškem, kjer smo pa v manjšini, tam nimamo nič, torej ne na Štajarskem, ne na Koroškem in ne v Istriji. Posebno poučno je v tem oziru Štajarsko primerjati s Češko, ker se vidi, kako Čehi skrbijo za Nemce, ki jih je v deželi tretjina, in kako Nemci za nas, ki nas je v deželi ravno tolik del. Čehi so na deželne stroške ustanovili sebi 3 šole, Nemcem 2 (v eni se uči tudi češki), dasi so ti imeli že eno državno višjo šolo, oni sami pa nobene; tako je storil Nemcu Slovan, kako pa Nemec nam? Doslej smo od njega le dobili surovosti, roganje in zasramovanja, sebi pa je s pomočjo našega denarja napravil 4 šole k uni, ki jo ima od vlade!

V pregledu smo tudi videli, da imajo Čehi mnogo šol, dasi jim takih ne daje vlada in dasi so jih tudi na deželne stroške ustanovili le jako malo. Vse so do malih izjem društvene; le par jih vzdržujejo občine in tudi posamezniki, vse drugo pa društva. Čehi si vedo sami pomagati. Učimo se od njih!

Politični ogled.

Cesar se je iz Gorice srečno vrnil zopet na Dunaj. Slavnosti v Gorici ob navzočnosti cesarja so bile velikanske.

Nadvojvoda Leopold Salvator je premeščen iz Zagreba na Dunaj. Kakor po-

ročajo ogerski listi, se spravlja prestava v zvezo z brzojavnim pozdravom, kojega je nadvojvoda poslal jugoslovanskemu škofu Strosmajerju k petdesetletnici njegovega škofovanja. Nadvojvoda je bil v Zagrebu pri Hrvatih izredno priljubljena oseba.

V nevarnosti smo! Neki rodoljub piše »Edinosti« zaradi velike krivice, ki se godi slovenskim Tržačanom s tem, da jim ne dajo nobene šole, tako-le: Kadar je človek na robu propada, ne izbira sredstev, s katerimi bi se rešil. Istotako smemo mi primorski Slovani gledati na kakovost sredstev za našo rešitev le v toliko, da ista niso v navskrižu z zakonom. Mi smo v nevarnosti se svojo existenco in nikdo nam ne more šteti v zlo, ako se poslužujemo vseh dovoljenih sredstev. Jedno tako sredstvo nam je nasvetoval gosp. dr. Rybář na predzadnjem shodu pri sv. Jakobu: Gospod dr. Rybář je nasvetoval, da bi se z obupnim klicem obrnili do vsega slovanskega sveta, da bi nam isti pripomogel, do česar nam noče pripomoči lastna država (namreč do lastnih slovenskih šol), katere podaniki smo.

Kdo nam more zameriti, ako izvršimo ta nasvet dra. Rybářa?! Saj s tem posnemamo le vzglede Nemcev in Italijanov! Nemci donašajo kar očitno pruske marke v ponemčevanje slovanske mladine! Lahki se kar natecajo v podpiranju irendentarskih društev, katera imajo namen poitalijančevati naše otroke! Mi in le mi smo trpeli do sedaj in gledali, kako nam neavstrijski novci tujčijo naše sinove ter uničujejo našo bodočnost! Dovolj je bilo, da je kdo izustil ime Rusija ali besedico rubelj, in že je bil zapisan v črno knjigo! A to ne le na oblastnijah, ampak obsojali so ga celo lastni bratje in sinovi istega naroda! Dokler je avstrijskim Nemcem in Italijanom dovoljeno vsprejemati marke oziroma lire, dotlej tudi mi ne moremo biti nevarni revolucionarji, ako iščemo materialne pomoči od svojih bratov — pa bili isti, kjer hočejo. — Dovolj dolgo smo odlašali s tem korakom, vedno nadejaje se, da vlada stori svojo dolžnost nasproti nam. Ali ko vidimo, da je prazna ta naša nada in da se misli zanemarjati nas še naprej, smo prisiljeni misliti na samopomoč. Če se torej obračamo do svojih bratov, storili smo to v skrajni sili! Po 16-letnem brezuspešnem boju za eno samo slovensko šolo; potem, ko smo izkazali in dokazali, da imamo nad 500 otrok, godnih za šolo, in potem, ko se nas povsod vodi — za nos: nam ne more živa duša zameriti, ako stopimo pred vse Slovanstvo, proseči, naj nas pomaga rešiti! Umreti, in to, ko je človek še mlad, čil, je

grozno, a najhujše je, ako mora gledati smrti v obraz! V sličnem položaju je vzlasti tržaški Slovenec. Mi smo čili in zdravi. Imamo trdno voljo živeti, ob enem pa moramo gledati, kako naš narod hira, kako ga grize črv tujinstva, in bati se moramo, da to tujinstvo uduši naš miljeni narod, zapuščen od vlade in držav, ako ga ne rešijo krvni bratje!! Da se to ne zgodi — na delo! — Slovan: pomozite!

Vojska v Južni Afriki. Poveljnik angleških čet v Južni Afriki je odpoklican na Angleško in imenovan vrhovnim poveljnikom cele angleške armade. Vojska v Južni Afriki se še v malih praskah vedno nadaljuje.

Vojska na Kitajskem. Ko je došel nemški poveljnik grof Waldersee na Kitajsko, zdelo se je, da se bo zopet vojska začela. A sedaj je mirno in tudi Nemčija se ne kaže nenaklonjena mirovnim pogajanjem.

Dopisi.

Maribor. (Slomšekova slavnost). Ko berejo čitatelji »Slov. Gospodarja« poročila o večjih in manjših slavnostih, ki se prirejajo v raznih krajih slovenske domovine na čast nepozabnemu Slomšku, se jim gotovo vsiljuje vprašanje, kje so mariborski Slovenci, t. j. tisti Slovenci, med katerimi je naš dični Slomšek zavzemal tako odlično mesto, katere je navduševal k ljubezni do naroda in domovine, kje so ona društva v Mariboru, katerim je bil Slomšek vesten član. Nekoliko prepozno sicer, a vendar da dobijo bralci odgovor na to vprašanje, moramo kratko povedati, kaj se je v tem oziru storilo v Mariboru.

Bralno in pevsko društvo »Maribor« priredilo je v nedeljo 16. kimovca t. l. na vrtu »Narodnega doma« v Mariboru Slomšekovo slavnost, ki se sicer ne more meriti z velikimi slavnostmi na Ponikvi in v Ljutomeru, ki tudi ni bila taka, kakoršna bi se ravno od mariborskih Slovencev z ozirom na zasluge slavnega našega vladike smela pričakovati, ko bi bili vsi storili svojo dolžnost, ki pa dela vendar vso čast bralnemu in pevskemu društvu »Maribor«. Z ozirom na skromna sredstva društva in na razmere, s katerimi se je v Mariboru boriti, je slavnost res prav dobro uspela. Vrt »Narodnega doma« in posebno veranda, bila sta z zelenjem, zastavami in lampijoni, transparenti in venci tako bogato in okusno okrašena, kakor še nikdar. Sredi raznih cvetic je stal pred odrom kip pokojnega Slomškega, ter nas

Nismo Slovenci samó, ki njega slaviti smo dolžni; vsega Slovanstva obseg, Slavinih sinov nebroj

Časti in čislaj moža, žrtvujočega vse domovini, ki jej bil steber je čvrst, jej bil podpornik je jak.

Dokler bo gledal Triglav na drago nam zemljo slovensko, dotlej mu bodi spomin v srcih hvaležnih cvetoč. β. φ.

† Janez Weingerl,

bivši nadučitelj v Cirkovcah.

„Blagor mrtvim, ki v Gospodu umrjejo; naj počivajo od svojega truda; kajti njihova dela grejo za njimi.“

Neizprosna smrt posegla je zopet med učiteljske vrste ter si izbrala v svojo žrtev starostno spodnještajarskih učiteljev, umirovljenega nadučitelja v Cirkovcah — Janeza Weingerla, kateri se je — star 89 let — v Ljutomeru dne 3. sept. preselil v večnost. Janez Weingerl se je porodil dne 11. dec. 1811. l. v Gačniku, župnija Jarenina v Slov. goricah. Oče mu je bil kmet Jožef Weingerl, mati Ana, rojena Rošker. Pokojnik je imel dva brata in dve sestre; bili so veleposestniki v jareninski in šentjakovski župniji. Sestra Ana Zemljič je umrla lani, brat Jožef

(veliki dobrotnik jareninske cerkve) predlani, brat Franc in sestra Treza Macherl pa že poprej; vsi v visoki starosti.

Naš Janez se je odločil za učiteljski stan. Leta 1872. prišel je v Gradec, kjer je pohajal pouk za učiteljske pripravnike na vzorni šoli. Zvršil je ta enoletni tečaj z najboljšim uspehom ter si pridobil leta 1878. spričevalo za učiteljskega pomočnika, leta 1883. pa spričevalo učiteljske sposobnosti. Od jeseni 1878. l. do 1880. poučeval je kot pomožni učitelj v Svičeni, leta 1881. pa pri Sv. Jakobu. Tukaj se ga je lotila huda mrzlica; vsled te bolezni je bil 9 mesecev na dopustu. Ko je zopet ozdravel, prišel je v jeseni l. 1882. kot pomožni učitelj v Slivnico blizu Maribora, kjer je ostal 5 let. Kar si je tukaj prihranil prostega časa, porabljal ga je vestno, da si je popolnil svojo izobrazbo; izuril se je tudi v organju in cerkvenem petju ter je v tem prebil mes. februarja 1873. leta poseben izpit; hodil pa je tudi v počitnicah v slivniško grajščino (takrat lastnina kneza Poniatovski) pomagat pisarit.

V jeseni l. 1887. ga je nastavil knezoškofijski sekovski ordinarijat kot stalnega učitelja, cerkovnika in organista v Cirkovcah na Dravskem polju, kjer je služboval celih 42 let do 31. avgusta 1879 l. Tega dne je nastopil zaslužen si pokoj. Kot glavno nalogo

svojega življenja smatral je blagi pokojnik svoj učiteljski poklic, v katerem je vestno, marljivo in uspešno deloval celih 41 let. O njegovem plodonosnem delovanju pričajo najglasnejše uradne pohvalnice, katerih si je zaslužil vrli učitelj precejšnje število. Poslali so mu pismeno priznanje in pohvalo dekanjsko šolsko nadzorstvo v Slivnici, grajščinski urad v Slivnici, kn.-šk. sekovski ordinarijat, štajarski gubernium in v najnovejši dobi okrajni šolski svet v Ptuiju. Za mnogoletne zasluge na šolskem polju mu je presvitli cesar l. 1879. podelil srebrni križec s krono, katerega mu je pri svečanosti, prirejeni od učiteljskega društva ptujskega v Ptuiju dne 9. maja 1880. l. pripel na zaslužna prsa takratni okrajni glavar ptujski g. Trautvetter. Kot penzionist preselil se je Weingerl iz Cirkovca v Maribor, da bi od tod ložje oskrboval obdelovanje svojega vinograda pri Sv. Jakobu. Weingerl je bil poseben prijatelj vinarstva in sadjarstva do zadnjega in ni mu bilo žal ne truda ne stroškov, da se vedno zboljša stanje dobro obdelovanega vinograda. A v svojem pokoju ni se čutil prav zadovoljnega, manjkalo mu je dela, kateremu je bil od svojih mladih let privajen. Vedno vzgledno delaven pokojnik tudi v svoji starosti ni hotel samo počivati, temveč želel si je primerne opravila v kaki pisarni.

govornika gosp. dr. A. Medveda, ki nam je sicer kratko a vendar jasno opisal življenje vabil, da se zberemo okoli njega in združimo v Slomšekovem duhu. In res se nas je zbralo toliko, da je bil precej prostran vrt do zadnjega kotička poln. Celo iz daljnih, daljnih krajev so prihiteli mili gostje, da si z nami iščejo novega svetega narodnega navdušenja v spominu na Slomška. Zadovoljnost in veselje sta se vsem razlegala po obrazu in z veseljem smo poslušali krepke, jedrnate in navdušene besede slavnostnega in neizmerne zasluge Slomškove za probujenje slovenskega ljudstva, za njegovo šolstvo ter za njegov duševni in gmotni napredek. Burno odobravanje je sledilo govornikovim besedam, ki nas je pozivljalo, da Slomška ne smemo samo častiti, ampak ga tudi posnemati.

Tamburaški in pevski zbor društva sta izvajala ostale točke raznovrstnega vspeveda. Tamburaši, kakor tudi pevci so pokazali, da so popolnoma kos svoji nalogi in da imajo spretno in marljivo vodje. Pelo in tamburalo se je točno in s čustvom. Večkratno burno ploskanje je kazalo hvaležnost mnogobrojnega občinstva za užitek, katerega so mu priredili tamburaši in pevci.

Razven tega pa se je občinstvo zabavalo tudi s šaljivo pošto in šaljivim avtomatom. Posebna hvala gre za njih trud ljubeznivim gospodičinam-pismonošem, ki so prodajale dopisnice šaljive pošte in Slomškove razglednice ter donasale dopise nagajive in šaljive vsebine.

Slomškova slavnost na Hajdini. Pokanje topičev ob jutranjem svitu, kakor tudi krasna trobojnica, ki je na vrhu veličastne lipe ob Gregorčevem vrtu ponosno plapolala, oznanjevala je prebivalcem starodavne Hajdine in tudi okoličanom daleč okrog, da se bo istotam vršilo nekaj nenavadnega. In res, nenavaden dan za vso hajdinsko župnijo bil je 9. september, dan, ko je priredilo ondoto bralno društvo na Gregorčevem vrtu narodno veselico v proslavo stoletnice našega dičnega duševnega velikana in buditelja narodne zavesti — Antona Martina Slomška. Ta veselica, ki je bila pravi narodni praznik za hajdinsko faro, obnesla se je izvrstno, da za ondoto razmere velikansko; na Hajdini še ni bilo take. Gregorčev vrt tik cerkve je kot nalašč pripraven za jednake veselice in slavnosti, in zastoj bi iskali primernejšega prostora drugod. Ob vhodu bil je lep slavolet, ki je imel na zunanji strani napis »Slava Slomšku!« in na znotranji pa »Živeli Slomškovi častili!« Na sprednji strani raste velikanska lipa in pod njo je bil oder. Na

deblu je visela ovenčana podoba slavljenčeva, visoko nad lipo pa je ponosno plapolala velika slovenska trobojnica, ki je daleč okrog oznanjevala, da slavi tukaj slovensko ljudstvo svojega prezasluznega slovenskega moža. Ljudstva se je zbralo nad tisoč: zastopana je bila malone vsaka hiša ondote župnije. Tudi mnogo slovenske gospode iz Ptuj, iz okolice in drugod se je udeležilo slavnosti. Posebej moramo omeniti, da je bila v veliki večini zbrana mladina. In tako je prav: kakšna mladina, takšna bodočnost. Prav vesel pojav je, da se je zbralo toliko »mladega sveta«; pokazal se je vpliv narodne šole. Cele vrste miz so zasedli čvrsti fantje in brhka dekleta iz hajdinske fare. Njihovo dostojno in lepo vedenje se je pač dopadlo vsem. Predsednik bralnega društva pozdravi vse navzoče in otvori slavnost v prav pristrčnih besedah. Nato je deklamoval fant Fr. Draškovič pesem »Slava Slomšku« prav dobro. Slavnostni govornik č. gsp. Gomilšek, ker od društva naprošen čast. gsp. dr. Medved je bil žal, zadržan — podal nam je Slomškov životopis, slikal Slomška z navdušenimi besedami kot buditelja narodovega, kot pravega domoljuba, kot skrbnega in vneta dušnega pastirja in kot velikega prijatelja slovenske šole. Opominjal je stariše, naj svoje otroke pridno pošiljajo v šolo in končno povdarjal, da bomo Slomška najlepše proslavili, če se bomo vedno in povsod ravnali po njegovih lepih zgledih in naukih. Govornik je žel za svoj trud burno priznanje. Slomškovo slovensko cesarsko pesem je kaj lepo deklamovala deklica T. Kancler. Na to se je zapela cesarska pesem. Med posameznimi sporednimi točkami je pa svirala godba in peli so ptujski pevci.

Pri prosti zabavi se je vsestransko napolnilo in tudi veselo prepevalo. Slišali smo dokaj lepih pesmi, ki so jih prepevali domači fantje in dekleta; zlasti so se odlikovale dekleta s svojo »Slovenka sem!« Tako in enako se je vrlo hajdinsko ljudstvo 9. septembra pošteno zabavalo pozno v noč. Gotovo je vsak ostavil Gregorčev vrt s popolno zadovoljnostjo in s tiho željo, da bi odbor bralnega društva priredil še več narodnih veselice. Končno izrekamo presrečno zahvalo ondotnemu delavnemu društvenemu odboru, kakor tudi vrlemu in složnemu učitelstvu in duhovništvu ter sploh vsem, ki so kaj pripomogli, da se je Slomškova slavnost tako lepo obnesla. Vam vrlim hajdinskim župljanom — možem in ženam, fantom in dekletam pa polagamo na srce, da pristopite v obilnem številu k bralnemu društvu in se istega trdno

oklenite, ter vam kličemo iz dna srca: Živeli narodno zavedni Hajdinci, živela ondota narodno probujena mladina!

Sv. Križ tik Slatine. V nedeljo, dne 30. kim. obhajala se je pri Sv. Križu tik Slatine Slomškova slavnost. Ostala bode gotovo vsem udeležencem v neizbrisnem spominu. Gromeči topiči naznanjali so daleč okrog veselje ter istočasno pozdravljali prihajajoče goste, katerih smo zagledali posebnost med sosednih Hrvatov v izrednem številu. Že pozdrav predsednika, č. g. nadžupnika, ogrel in razvnel je ogenj navdušenja in iskrene ljubezni do visokega našega slavljenca. Omenil je, kako se imamo zahvaliti Slomškovega prizadevanju, da stoji v naši župniji lepa nova cerkev. On, Slomšek sam, je blagoslovil l. 1862 ogelni kamen božje hiše ter o tej priliki podaril 200 gld. kot prvi dar novemu svetišču. Slomšek je tudi čisto krepčal zdravje na bližnji Slatini in še malo dni pred svojo smrtjo bival je med nami. Skrivnostna tišina je nastala, ko je omenjal č. g. predsednik nadvladike jubilara Strossmayerja, ki je nedavno zatrjeval, da je bil naš Slomšek svet mož in ako bi bival v bližini rimske stolice, da bi se tam njegove junaške kreposti bolje poznavale, bil bi gotovo že vstet med blažene ter sčasom sklican svetnikom.

Kakor molitev razlegala se je na to lepa pesem »Naša zvezda« domačega mešanega zbora. Slavnostni govor č. g. učnega prefekta Ant. Korošca iz Maribora našel je pozorne poslušalce. In da je umel ubrati prave strune in da je govoril za vse, to se je čitalo na obrazih mož in žen, starčkov in rudečeličnih dečkov in deklic.

Kazal nam je zasluge Slomškove v luči zgodovinske dobe Slomškovih časov. Začetek Slomškovega delovanja spada v dobo Jožefinizma, v dobo centralizacije. Slomšek je videl, česar je treba nam Slovencem. Globoke vernosti, zdrave omike, narodne ljubavi in samozvesti, potem bode naš narod, četudi majhen, narod poštenjakov, narod značajev, kojemu ni treba biti podlaga tužjevi peti. Kakor je Slomšek izobraževal samega sebe, delal povsod sam, ne zanašaje se na druge, kakor je on vstrajal ter se ni uklonil, ako mu je spodletel prvi, drugi poskus, do konečne zmage: tako moramo i mi delati vsak na svojem mestu z neustraheno jekleno vstrajnostjo. Resno pritrjevanje in burna pohvala poslušalcev kazalo je slavnostnemu govorniku, kako so odmevale njegove besede v srcih vseh navzočih. Nato se je vrstilo lepo petje domačega moškega in

Takoj je bil veselejši, ko se mu je posrečilo dobiti opravilo v kn.-šk. konzistorijalni pisarni, v katerej je bil od kraja pomožni uradnik, a l. 1882. postal je namesto umrlega Ignacija Katschthalerja pregledatelj cerkvenih računov. L. 1894. pa so vsled visoke starosti pokojnikove začele pešati telesne moči, tako da odslej ni mogel več veliko čitati in pisati. Ni mogel torej dalje ostati v tej prijetni službi ter se ji je odpovedal. A tudi na tem mestu si je pridobil priznanje in pohvalo kn.-šk. lavantinskega konzistorija z dopisom dne 28. marcija 1894, št. 825. Zdaj se je preselil Weingerl iz Maribora k svoji najmlajši pri Sv. Petru niže Maribora omoženi hčeri. Ko pa je ta l. 1897. umrla, povrnil se je nazaj v Maribor. Tukaj pa mu umrje l. 1898. njegova druga žena, rojena Regholec (prva je bila rojena Solack od Sv. Lenarta); osamljen starček se je zdaj stalno preselil v Ljutomer k svoji drugi tukaj omoženi hčeri. Akoravno je bil že slabihav, vendar si je ohranil duševno čilost do zadnjega dneva ter je tukaj prav mirno za-se živel. Bil je ves čas svojega življenja krepkega zdravja; živel pa je tudi jako zmerno in redno. Zadnji dan meseca avgusta zadene ga kap na možganih in tri dni pozneje — 3. septembra ob poldne — je mirno v Gospodu zaspal. V sredo 5. sept. popoldne

zbralo se je na sprevoz 28 učiteljev (učiteljic) iz ljutomerskega in ormoškega okraja pred Franc Jožefovo šolo, da skažejo svojemu sotrudniku — učitelju veteranu — poslednjo čast. A potem, ko so bili gg. učitelji zapeli premilo žalostinko »Nad zvezdami«, spremili smo premilega starčka do poslednjega počivališča, ki se nahaja na ljutomerskem pokopališču poleg gomile pokojnikove vnukinje. Tukaj so zapeli učitelji še nagrobno »Blagor mu.« Omeniti še mi je, da so se razen učiteljev in učiteljic pogreba vdeležili trije domači duhovniki, g. okrajni glavar pl. Supančič, g. dež. poslanec dr. Rosina, množica tržke gospode in mladina Franc-Jožefove deške in dekliske šole.

Pokojnik je bil poštenjak, skoz in skoz blagega značaja, dober in skrben oče svojim otrokom, vesten učitelj, marljiv in vzoren v spolnjevanju službenih opravil. Umrl je, kakor je živel — kot veren kristjan. Po pravici veljajo tudi blagemu pokojniku slavne besede, ki so jih pisali naš nepozabljeni knez-škof Slomšek v svojem pastirskem listu dne 1. septembra 1859. l.: »Kolikor dober učitelj velja, koliko trpi in občini dobrega stori, tega sicer svet malo spozna in slabo plačuje; pa veselite se pridni učitelji moji, za toliko lepše boče biti Vaše plačilo v nebesih.« In sveti Duh pravi: »Oni, ki jih veliko v pra-

vičnosti podučujejo, se bodo svetili, kakor zvezde na nebu na večne čase.«

Torej, dragi prijatelji, odpočij se v Bogu od dolgoletnih trudov; učiteljstvo pa, kateremu naj bode Tvoje plodonosno delovanje v vzgled, ohrani Te v trajnem spominu.

Blagemu pokojniku — sveti večna luč!
J. E. R.

Smešničar.

Samuel naroča sinu Benjaminu: »Kadar dospeš v Krakovo, ni treba pisati. Vzemi ta-le frankovani zavitek ter ga vrzi tam v pošto nabiralnico; tako zvem, da si srečno tja došel!«

Benjamin: »Oče, to znamko si lahko prihraniva! Vrgel bom nefrankovano pismo v skrinjico, in ti ga ne sprejmi; a vedel boš vender, da sem srečno dospel v Krakovo!«

Žid, ki je šel z drugim židom mimo lepe žene, pljunil je.

»Mojzes, kaj pljuješ pred to lepo ženo?«

»Ne pljujem pred to lepo ženo, pljujem le zaradi babe, ki jo imam doma!«

V trgu »Mačji hrbet« se odda občinska gostilnica v najem. Najemnik sme goste prenočevati, hraniti in klati. Županstvo.

mešanega zbora, ki zasluži res polno priznanje in pohvalo. Tacega petja ne najdeš kjerkoli in Križevljani so lahko ponosni na svoje pevce in pevke. Omeniti še mi je pogumne deklice Čončeve Micike, ki je prav lepo prednašala pesen »Slovo od Solčavskih planin.« Po dovršenem vspredu se je začela prosta zabava. V navdušenih govorih se je napivalo Hrvatom in Slovencem, vmes pa so mili pevci povečali veselje. Ako še naglašam, da je točna postrežba na lepo okinčanih prostorih znane narodne hiše Ogrizekove bila važen faktor, da se je tako lepo obnesla slavnost, pritrdil mi bode vsak. Hvala vsem skupaj i tudi vsakemu posebej, kateri je kakorkoli pripomogel, da smo tako dostojno slavili največjega sina našega naroda, nesmrtnega Ant. Mart. Slomškega. Sotlčan.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Mil. knez in škof so danes imeli v stolnici z veliko asistenco sv. mašo povodom imendana cesarjevega. — Zadnji petek se je poklonil preč. stolni kapitel mil. knezu ter mu čestital za visoko cesarsko odlikovanje, v soboto pa se jim je v isti namen poklonila ostala duhovščina mariborska pod vodstvom gosp. kanonika Rožanca.

V slovo vsem p. n. volilcem kmetске volilne skupine ptujske izrekam za 14letno nedomahljivo zaupanje najskrenejšo zahvalo in izjavljam, da ne prevzamem nobene kandidature. Ostanite zvesti veri, domu, cesarju. Z Bogom! Dr. L. Gregorec.

Zaupni shod v Celju je postavil kandidatom za kmečke občine celjsko-brežiškega okraja g. viteza Berksa, za mestno skupino Celje-Brežice pa z velikim odobravanjem in navdušenjem g. dr. Dečka. Za peto skupino je prijavil g. opat celjski kandidatom dosedanjega poslanca Jos. Žičkarja, celjski meščan g. Dolinar pa Dragotina Hribarja. Na to se je vnela burna debata. Žičkarju se je ponujal, da bi odstopil od pete kurije, najprej mandat za kmečke občine Celje-Brežice, a ko je bil tukaj kandidatom postavljen Berks, pa se je izrazila želja, naj kandidira v kmečkih občinah Ptuj-Ljutomer. Pri glasovanju o kandidatu za peto kurijo ni dobil ne Žičkar ne Hribar nadpolovične večine, zato je stvar ostala neodločena, in odločili bodo, ali hočejo Žičkarja ali Hribarja, nazadnje volilni možje. To je istinito in resnično poročilo. Neresnično pa je, da ne rabimo hujšega izraza, kar poroča »Domovina«, ki pravi: »Istotako je predlagan za splošno V. kurijo z veliko večino Dragotin Hribar.« — Dosedanji zastopnik splošne skupine je bil g. J. Žičkar. Vsak mu mora dati spričevalo, da je svojo nalogo vestno izpolnjeval in da je bil najmarljivejši spodnještajarski poslanec. Zato je več kakor čudno, ako se mu postavlja sedaj, čeprav še Žičkar vzdržuje svojo kandidaturo, protikandidat. Tako se dela samo tamkaj, kjer prejšnji kandidat ni izpolnjeval svojih dolžnosti ali pa kjer protikandidat kandidira na podlagi drugega programa. Veni in isti stranki, na enem in istem programu pa se nikdar ne postavlja protikandidat možu, ki je bil vedno na svojem mestu. Zato moramo v imenu politične discipline protestirati proti temu, kako se ravna sedaj z Žičkarjem. Ta mož pošilja se sedaj na politično bernjo iz ene kurije v drugo kurijo, iz enega volilnega okraja v drug volilni okraj. Kakor se hoče sedaj ravnati z Žičkarjem, tako se lahko ravna z otroki, ne pa z možem, ki je vedno in resno požrtvovalno izvrševal svojo nalogo. Če bo se začelo tako ravnati, kdo bo hotel potem med nami še delati? Tudi politika ima svojo moralno in tudi tej se je treba ukloniti. Prepričani smo,

da so naši slovenski voditelji in volilni možje z nami istega mnenja in da bodo delali na to, da se v peti skupini zopet izvoli poslancem Jos. Žičkar.

Kandidat za ptujski okraj. V »Narodu« hoče nek domišljav dopisnik vedeti, da ima mariborski ordinariat pripravljen za Ptuj-Ljutomer kandidata v osebi profesorja dra. Medveda. Ker vemo, da mariborski ordinariat ne »pripravlja« kandidatov, lahko izjavimo, da je vest od prve do zadnje črke zlagana, in mi razumemo, zakaj se tako lažnjivemu dopisniku nočejo vklanati »tudi odločilni celjski politiki.« Odločilni celjski krogi trezno mislijo in brez strasti sodijo naš politični položaj; jim je znano, da se duhovniška »klika« nikjer ne sili v politično ospredje, in da je nesramna laž, ako se trdi: »Dva duhovnika pa morata zastopati slovensko Štajarsko — to je cilj in smoter mračne mariborske politike.«

Agitacija za Hribarja. Ljubljanski liberalni list »Slov. Narod« že pridno agitira za Hribarja. V kako izbranih besedah to dela, naj dokažejo naslednje cvetke, pobrane na isti »Narodovi« gredi, kjer dela za Hribarja: »mariborska klika dobi nezaupnico«, »glasilo mariborskih rudečkarjev Slov. Gosp.«, »mariborski nemškutarski krog v slovenski halji«, »generali z višnjevimi ovrtniki«, »evangeljska miroljubnost celjskega opata«, »oznanjevalci miru in sprave so fanatično lajali nanj«, »tuš na krog fanatizirancev«, »gluhi za evangeljske lekcije«, »v Mariboru bodo kuhali posebno kašo«, »mariborska klika obsojena«, »zahrbtno ruvanje mariborske klike«, »mariborski kliki je odklenkalo, ljudstvo se ne da več za nos voditi«, »gre se za to, da se enkrat za vselej stre terorizem nemškutarskih rudečkarjev in škofa Napotnika«, »naš bojni klic je: proč z nemškutarsko mariborsko kliko!«, »ljudstvo bo zagnalo nemškutarsko mariborsko kliko tje, kamor sodi: med staro šaro!«, »klerikalna morala«, »posvetnjaki, ki nosijo mariborski jarem«, »gospodje klerikalnega kalibra.« — Ali je vse to pisano v duhu gospoda Drag. Hribarja?

Imenovanje. Okrajni sodnik na Vranskem g. Josip Rotner je imenovan deželno-sodnim svetnikom. Častitamo! Deželno-sodnim svetnikom in predstojnikom okrajnega sodišča v Slovenjem Gradcu je imenovan Karol Nedved iz Maribora. Sodnijskim tajnikom v Mariboru je imenoven adjunkt gospod Albert Kokalj.

Kolodvor v Hočah pri Mariboru se razširi. Dotični načrti ležijo pri mariborskem okrajnem glavarstvu do 22. t. m. prizadetim na pogled.

Za dijaško kuhinjo so darovali mil. gosp. knez in škof dr. M. Napotnik 40 K. Gsp. Fr. Bratkovič 10 K, gosp. Fil. Vilhar 10 kron.

V Šoštanju je umrl dne 1. t. m. c. kr. notar gosp. I. Kačič, star 53 let. Vrlemu narodnjaku, blagemu možu, trajen spomin!

Iz ormoškega okraja nam pišejo kmetje ob Pesnici: Silno se je razveselila cela okolica, ko beremo v »Slov. Gosp.« da je ptujski okrajni zastop storil svojo dolžnost za regulacijo Pesnice. Tisti dan je bila tudi deputacija treh kmetov iz Osluševca, Cvetkovec in Trgovišč, katerim je namestnik grof Clary obljubil pomoč pri regulaciji Pesnice in brezobrestno posojilo za vinograde, kolikor je v njegovi moči. Upamo, da tudi ormoški okrajni zastop ne bo izostal, da stori svojo dolžnost in popravi, kar je zakrivil nemškutarski okrajni zastop leta 1875. Saj v celem ormoškem okraju imamo le enega nasprotnika regulaciji Pesnice, ta pa nam ne bo gospodaril. Vsak vrl pameten gospodar se pa poteguje za regulacijo Pesnice, tako tudi vrli gospodje ptujskega okrajnega zastopa. Hvala vsem, kateri kaj storijo za regulacijo Pesnice. Pesnički kmetje.

V Poljčanah vsiljuje ljudem »giftno krot« Štajarca trgovca Anton Krautsdorfer. Cele bale tega lista ima v svoji štacuni. Mi

jako dvomimo, da se bo na ta način Krautsdorfer med slovenskim ljudstvom prikupil, ker mu razdeljuje nemškutarski list.

Na Štajarskem ne obiskuje ljudskih šol izmed 500 slovenskih otrok po 17, izmed 500 nemških otrok pa samo eden. To je najjasnejši dokaz, da dežela skrbi tudi v tem oziru bolj za Nemce nego za Slovence.

Sv. Benedikt v Slov. goricah se je praznično oblekel ono nedeljo ter z največjim sijajem obhajal Slomškovo slavnost. Raz vsako hišo blizu cerkve so plapolale raznobojne zastave; topiči so gromeli čez dol in goro že predvečer in drugi stavnostni dan pozno v noč; prijetni glasovi vrle domače godbe so se razlegali ter navdušili srca naših dobrih Benedičarjev. Po večernicah pa je privrelo toliko ljudstva, zlasti možev in mladeničev — vseh je bilo okoli 400 — da je niso mogli obseči obširni prostori g. Selakove gostilne. Zdajci zadoni godba »Hej Slovenci, naša reč slovenska živo klije...« močen domači pevski zbor pa poseže vmes, poje z godbo... navdušenje nepopisno. Naša mala Anica H. prav lepo deklamuje mično pesmico v proslavo Slomškega. Na to nam znani govornik z ognjevito besedo naslika Slomškove zasluge in njegovo delovanje »za vero, dom, cesarja.« Govornik je imel na mizi vsa Slomškova dela, namreč knjige, ki jih je spisal ter jih zaporedoma pokazal ljudstvu. Strmeli smo nad tem prekrasnim sadom Slomškovega truda in docela spoznali velikost njegovo. Po slavnostnem govoru pa so se vršili prizori, kateri nam ostanejo neizbrisni, nepozabljivi. Tu nastopi štirinajstletna kmečka deklica Matilda T., ki nam navdušeno popisuje rojstvo Slomškovega, druga zgovorno prednaša njegova mlada leta, tretja nam pripoveduje o Slomšku kot pastirju, četrta o njegovem birmskem botru itd. 12 deklic in dečkov nam čudovito lepo razloži celo Slomškovo življenje od zibel do groba. Posebno zgovorno so govorile se Malika, Pepka, Ivanka in mladeniča Franček in Ferdinand. Razlika mika! Zato so se vmes deklamovale Slomškove pesmi n. pr. Dva potepena šolarja, Angelj varuh, Boštjan golfan, Žalostna pesem i. dr. Največ veselja in začudenja so vzbujale Slomškove in druge narodne pesmi. Glej tam predico pri kolovratu! Kolovrat brni, nit se suče, in čuj pevski zbor ginljivo zapoje: »Le predi, dekle, predi...« Kaj pa to? Uboga, raztrgana, umazana deklica stopi na oder, obrne se do malih pevk in iz otroškega grla zadoni preginljiva pesmica: »Ljubi moji otroci, Vaša sestra naj bom, nimam ateja ne mame, in ne vem, kje moj je dom?« — Otroci pa — kakih 12 deklic — odgovarjajo sirotici: »Ti si umazana in grda, bilo bi nas tebe sram; pojdi in se preobleči, idi k svojim starišem.« In deklica zopet proseče poje: »Ah, umrli so mi mati, in očeta ne poznam« itd. Razloži svoj žalostni stan tako ljubko in ginljivo, da je ganilo deklice, in odpele so ji: »Tak' pa bodi naša sestra...« itd. To je Slomškova pesem »Sirota«. Skoro nobeno oko ni ostalo suho, tako ginljivo je igrala Grilečova Matilda. In takih prizorov je bilo še več. Ljudje, celo vseučiliščniki so strmeli, kako so se mogli otroci tako temeljito naučiti tako težkih pesmi, kakor »Slovenec sem«, »Lepa naša domovina«, »O mraku«, »Nazaj v plavinski raj«, »Lahko noč«, itd. Pol štiri ure je trpela slavnost in ljudstvo je reklo, da bi še gledalo in poslušalo take prizore, četudi celo noč. Vsa čast gospodu pevovodju, čast in zahvala našim dobrim pevcem in pevkam; le tako vrl naprej! Zahvala tudi dragim gostom od Sv. Ane, Sv. Trojice in Sv. Lenarta, ki so nas počastili. Tako se je pri Sv. Benediktu slavila stoletnica Slomškega.

Mladenči, tako je prav! Na Slomškovo slavnost k Sv. Benediktu je prišlo kakih sto kmečkih mladeničev, ki so se ves čas uzorno lepo obnašali. Zadnjo nedeljo pa so imeli naši vojaški novinci ginljivo in vspodbudno odhodnico. Pridigar jim je go-